

Богдан Федчук

BOHDAN FEDCHUK

FUN 4 EVERY 1

Seventh Book of Riddles.

UKRAINIAN TEACHERS' ASSOCIATION OF CANADA
Tronto, 1965.

БОГДАН ФЕДЧУК

ДЛЯ РОЗВАГИ І НАУКИ

Сьома книжечка.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ У КАНАДІ.

Торонто, 1965 рік.

Обкладинка і малюнки М. Битинського.

Накладом автора.

Всі права застережені.

**Друкарня Видавництва „Гомін України”
140 Bathurst St. Toronto 2 B, Ont.**

Х Т О Ц Е ? Щ О Ц Е ?

1.

САМ ВІН БАТЬКО,
САМ ВІН СИН,
ДУХ ВІН — ВІЧНА СИЛА.
БАТЬКО ВСЬОГО.
ХТО ВІН Є,
Сину, доню мила?

2.

Ось подумайте гуртком,
Де кінець є початком?

3.

Як 100 (сто) можна написати,
Слів, зер-нуль не уживати?

4.

Чий то перший сателіт
Облетів довкола світ?

5.

Що за знак це, чорний, круглий,
Що говорить: „Ти дивись,
Як при читанню побачиш,
В тому місці зупинись.

6.

Що за свято в кожному році
І з якої то нагоди,
Що святкують в той-сам день
Майже всі народи?

7.

Дайте слово, котре значить
На папері плян-державу,
„ЗЕ” в середину — і маєш
Гарну назву — нашу славу.

8.

Те, що всі так люблять дуже,
За ніщо не мож придбати;
Те, чого ніхто не любить,
Ніяк теж того продати.

9.

Може трохи дивно, дітки,
Та не так погано, —
Що вночі із головою,
Безголове — рано?

10.

Ні живий немов, ні мертвий,
Щось таке — неясне,
Хоч — відпруження живому
В наслідках прекрасне.

11.

Коли речі, що насправді
Зовсім неможливі,
Нам тоді вони стаються
Ніби як правдиві?

12.

Як то можна взяти так
Цілий світ у жменю
І без труднощів його
Дати у кишеню?

13.

Що за штука об'явилась,
Що коштує аж мільйони,
Облетіла ж світ довкола?
Хто йде з ким на перегони?

14.

Сміх чи жаль та й біль чи радість —
Родять нас рясненько;
Нам росинки — сестрички,
Воду ж кличем: „ненько”.

15.

Як усяке озеро
Замінити можна
І то миттю на „НІЩО”
(Думка не тривожна)?

16.

Хоч відтяли голови,
Та крові ні сліду.
„Що ж за голови це ті?
Поясніть нам, діду.”

17.

Не собака він, не бреше,
Не людина це також;
Де приправлять, там він сторож —
Так у бідних, як вельмож.

18.

Є у кожній хаті гість,
Що — як вечір, і він їсть, —
Нам на втіху; спить же вдень.
Що? Подумайте лишень.

19.

Найчастіше де звичайно
Умирають люди,
І чи кожний там і справді
Умирати буде?

20.

Як чимбільш мене годуєш,
То тим більш росту без міри,
А напоїш — я вмираю.
Я без форми і без шкіри.

21.

Жовте, краєне дрібненько
І завите в папірець.
Люди гроші витрачають
На шкідливе... на димець.

22.

Слово це вперед читати:
Дерево таке це є,
А назад — таку фігуру,
Щось тривимірне дає.

23.

Виростаємо громадно,
Виглядаємо принадно,
Виробляють з нас папір.
Що ж це ми за Божий твір?

24.

Ніг чотири має,
Завжди у кожусі,
Ходить дуже мало,
Більше скаче в русі.

25.

Хоч дві нозі має,
Він не йде одначе, —
Пурхає в повітрі,
По землі ж він скаче.

26.

Що це — дає більшу силу
Як на нього більший тиск?
Користаємо із цього
Бо ж вигода нам, не зиск.

27.

Не живе, однак росте,
Хоч без ґрунту, без води;
Людям користь, а проте —
Інших зводить до біди.

28.

Довгі-довгі кліпавки
Прислоняють очі
Тим, що ними і не бачать
Серед дня і ночі.

29.

„Що за посуд це й до чого?”
Запитала Зірка:
В дні його обов'язково
Нащо тая дірка?

30.

Уздовж впоперек — поля,
Зі скла як мережі;
Між собою ж ділять їх
Металеві межі.

31.

Я у мисочці родився,
З мисочкою разом ріс.
З нас, якщо багато дуже,
Виростає гарний ліс.

32.

Щоб біленькі мати руки
Делікатні і м'які,
Що ми мусимо робити?
Може заходи які?

33.

От як в'яжуть гудз із мене,
Я тоді в параді.
Серед літа не одному
Часто на заваді.

34.

Білі гори, білі скелі,
А на них — котрась із птах.
З білих гір життя постане, —
Це такий життєвий шлях...

35.

В слові тім, що означає
Для людей поживу,
Викинь першу букву, зробиш
Для тварин важливу.

36.

Виглядало б, що музика
Бо й трубу теж має,
Але він на ній ніколи
Як не грав, не грає.

37.

Що за дерево цікаве,
Що не має цвіту,
Плід же видає звичайно?
Диво цього світу?

38.

Є дві птахи — кажуть люди
(Хто з вас, діти, відгадає?) —
Безязика перша, — друга
Шлунка буцімто немає.

39.

Цвіла шістдесят п'ять років
В Україні Квітка.
Чим же славна в Україні, —
Хоч згадаймо зрідка?

40.

ЗАГАДКА ПРО НАПОЛЕОНА

Чому йдучи в бій цей вождь,
(Король хоч не в короні),
Мав завжди шлейки не якісь,
А тільки все червоні?

41.

Не вогонь, бо не горить,
І само — зелене;
А торкни — „ПЕЧЕ”, свербить;
Вліті — це буденне.

42.

Їздять траки вулицями
І збирають непотрібне,
Те, що люди викидають.
А до чого ж буде здібне?

43.

Прочитавши це всяк
Хутко відгадає:
Що це — має вісім ніг
І гарно співає?

44.

Цю теж загадку вгадати
Вдумливість допоможе.
Що то — має три стопи,
Ходити ж не може?

45.

Те, що кожна річка має,
Ти також це маєш,
Місцем цим ріка виходить,
Ти ж їжу ковтаєш.

46.

Дві нозі, та металеві,
Придаюся й школяреві;
Голова — де ноги скуті.
Робить нога сліди гнуті,
Друга ж гострий кінчик має,
Навіть з місця не рушає.

47.

Дехто каже, що це пташка,
Хоч без дзьоба, бідолашка,
Швидко все ж, бо крила має,
Мов та птаха теж літає.
Та яка ж це птаха буде:
Ссуть малята мами груди?

48.

Так, це справа комісарів:
Половити господарів —
Просто витнали із хати,
І попали ті за ґрати.
Хата ж не дурна була —
Крізь віконечка втекла.

49.

Виростає з твого тіла
Охоронна маса біла,
Чорна інколи й русява,
Що в піснях про неї слава.
Повнить нам важливу роллю.
Тяти це — не чути болю.

50.

Звисока летіла зірка, але біла
Легко і не чутно на рукав мій сіла.

Я втішений цим дуже
Увійшов до хати,
Зникла біла зірка,
І сліду не знати.

51.

Кожна річ в усьому світі
Мусить теє мати, —
Всі тварини, рістня, люди.
Прощу відгадати.
Чи міста, чи суходоли,
Що на небі, в морі,
Що було, що є і буде
В часі і в просторі.

52.

Де міста всі без домів
Це не вигад дикий,
Океани там сухі
І моря і ріки?
Де ліси та без дерев,
Без людей держави
І без скель там гори всі?
Поясніть ці справи.

53.

Невелике це на зріст,
Але довгий має хвіст, —
Ним електрика біжить...
Що це? Знати вас кортить?
То ж я решту доповім,
Що мужчинам старшим всім
Є придатне дуже це, —
Відмолоджує лице.

54.

Що за пташка: теж співає,
Є вона й спокійна
Через назву ж, то здається
Буцім релігійна.

Рясу багряно-червону
На собі все носить.
Щоб відразу відгадати,
Чи ж цього не досить?

55.

Найчастіш в неділю, свято
Люди сходяться туди;
Моляться і Бога просять:
„Борони нас від біди”, —

Прсять, дякують за ласки..
 Певно й ви бували там.
 Як інакше називають
 Люди наші Божий храм?

56.

Ось засіли біля ями
 Люди з вилами, киями,
 Ще й ножі наготові.
 Страшно? Ні, не псуйте крови...

Дія в світі це конечна
 Пожиточна і безпечна,
 Тільки вясніть цю справу
 І смачну спожийте с.....

57.

Хоч не гудзики — роботу
 Їхню повнять справно.
 Не пришиті. За петельки
 Щось тримають явно.

Є головка, є і шийка
 Та рука рухома.
 Це і є та ціла штука,
 Добре всім знайома.

58.

Цей музика невеличкий,
 У зелене вбраний.
 Грає тільки він улітку,
 Добре всім нам знаний.

Крила — це його і скрипка.
 Штука невелика:
 Задні ноги йому служать
 У тій трі за смика.

59.

Називаюся „метелик”,
Бо ж і крила маю,
Не живий я, і ніколи
Справді не літаю.

Ми є різні — чорні, білі,
Ріжнокольорові,
Всі, що нас вживають — горді,
Дуже гонорові.

60.

Хоч музичних інструментів
Він не має із собою,
Не музика теж, а грає,
Захопившись грою.

Часто ще й таке буває,
Що от-от — не стане й духу...
Слів до гри йому потрібно,
Міміки і руху.

61.

Ніг чотири, два рамена,
Спинка ще до того,
Ще й живіт у квадрат — повний,
Більше вже нічого.

Помагає відпочити
Всякому в утомі.
Це ви знайдете напевно
Майже в кожному домі.

62.

Що солоне, хоч не сіль,
Котиться, хоч не горох,
І пливе, хоч не ріка,
Із джерел відразу двох;

Не роса, хоча блищить
 Наче справжній той кришталь,
 Викликає струм той — радість,
 Біль душі чи смуток — жаль.

63.

Білий, схований — не видно,
 А на дворі — гичка,
 Та проявиться назовні,
 Зла прикмета — звичка:

Чи то вліті, ще як тепло,
 Чи взимі в морози, —
 Чистиш його — крутить в носі,
 Що течуть аж сльози.

64.

Череву на колючатках
 Вуркотить, зганяє злість, —
 Писком, що на довгій шії,
 Тре підлогу, порох їсть.

Порох, пил смоктать з підлоги —
 Саме це ж його мета,
 Бо ж у хаті для здоров'я
 Скрізь потрібна чистота.

65.

На багато поділили
 На частин, на одробин;
 З того ж поділу — ні сліду:
 Завжди він той сам, один.

Цілий він був, є і буде,
 І не старіється він,
 Бож невидний, безконечний,
 Неподільний і без змін.

66.

Дідуся частенько внучка
Ось таке питає:
„Що найбільшу в світі вартість
Для людини має?

Чи краса, чи добра слава,
Щастя, скорб, скажи но.”
„Найцінніше” — дідусь каже —
„З’ я, дитино.”

67.

Ніг, нівроку, аж чотири,
Маю теж чотири роги.
Та рогами не скалічу,
І не ходять мої ноги.

Що ж про голову й казати,
Як її нема і сліду,
Скатертю, проте, вкривають,
Як сідають до о . . . у.

68.

Одного вхопили трое —
Водять, крутять, Боже мій!
Він, щоправда, сам не зробить,
На нозі бо він одній.

Двое дивиться, слідкує,
Де є брама, перелаз, —
Одного та головного
Подають тим трьом наказ.

69.

В нашій рідній мові
Є цікаве слово, —
Зле всі вимовляють
І не помилково.

Мовники найкращі,
Що найбільш цікаве,
Зле теж вимовляють
Слово те лукаве.

70.

Він прийшов, його поклали,
Він мовчить, бо він — немова.
Він цілком німий, не може
Сам промовити ні слова.

Та загляньмо в його душу,
Отуди, до середини:
Він значками перекаже
Добрі чи то злі новини.

71.

Користаються всі ними
(В кожному домі їх багато)
Цілі дні (вночі то менше) —
Чи то в будень, чи то свято.

Їхня назва — це іменник,
Що множину тільки має,
Якщо замкнене це буде,
То до хати не пускає.

72.

Із найбільшим він розгоном
Вулицями швидко мчить.
Крик пронизливий сирени,
Що у вухах аж лящить.

Не зважає і на світла —
Зупиняється весь рух.
Що це гонить так шалено?
Запирає в грудях дух.

73.

Цілий світ цінує дуже,
Кажуть, що „мамону”,
Що, бува, наводить проти
Божого закону.

Деякі вже все забули —
Людяність і Бога.
Ціль одна — аби приємна
У житті дорога.

74.

До коня подібний трохи,
Але менший він на зріст.
Має трохи довші вуха
І коротший менший хвіст.

Та упертістю він знаний,
То ж і чуємо нераз:
„Але впертий як” ... і назва
Це одна з таких образ.

75.

Ягоди росли зелені,
Достигали, червоніли,
Та не вирости великі,
А достигли — почорніли.
Борошенце з них зробили
І вживають до приправи.
Тож смакують неабияк
Деякі нам знані страви.

76.

Щоб це слово відгадати,
То подумайте як слід:
Назва спільна — рід ніякий,
Точно — чоловічий рід.

7

39

Як багато, вже він має
Рід жіночий. Поспіши,
Відгадавши, на папері
Всі їх трое запиши.

77.

Народився він як інші,
Цей нормальний чоловік,
День народин же справляти
Може щочетвертий рік,

А щороку він не може
Хоч охота б як була,
Бож три роки все бракує
Того самого числа.

78.

Ні ракети, ані джети,
Атомові рушії —
Не зрівняються зі мною:
Швидші лети все мої.

Найхуткіша я, найшвидша
В цілім світі, хоч без крил.
Мене випередити в світі —
Ще немає таких сил.

79.

Не високо це росте,
А зелене і густе.
Наче щіточка бува
Та однак — це не трава.
Чи зима, чи літо — він
Зеленіє і без змін.
Любить холод і тому
Північ не страшна йому.

На камінню, стовбурах,
 На солом'яних дахах —
 Все від півночі — росте,
 Наче щіточка, густе.

80.

Там де сонце дуже тріє,
 Що від спеки всякий мліє,
 Без листків ростуть рослини —
 Тільки стовбури-частини,
 Бо гіляк також не мають...
 Гарно-дивно виглядають.
 Часом є і головаті —
 Всі наїжились, завзяті,
 Грізно-збройні колючками,
 Наче списами-дрючками.
 Це природи є закони —
 Для захистя-оборони.

81.

Поставали козаки
 У недовгії рядки:
 У дволавах там стоять,
 Ті — по три, чотири, п'ять.
 Та буває їх і шість.
 Хто вгадає відповідь?
 Деякий, останній з лав,
 Шалочку подібну вбрав.
 Мовчки вчать. Душі краса, —
 В'ялій це траві роса.
 Думайте, що це і як —
 Лави, шапка і козак.

82.

Завжди маю рот відкритий —
 Це моя природа;

В бюрі, де паперів „купа”,
 З мене є вигода.
 От беруть їх кілька разом
 Та й мені — до рота.
 Тиснуть зверху, я зубами
 „Клац” і вся робота.
 От зчеплю разом до купи
 І цілком не плачу,
 Що за кожний раз, як клацну,
 Зуб один я трачу.

83.

Ми тоненькі і високі,
 Кажуть, що „великі”.
 Так ростемо здавен-давня,
 Справді наче дикі.
 А тепер то ще в Європі
 Люди нас плекають,
 Мочать, сушать, кости ломлять
 Шкіру обдирають.
 Роблять з нас там гарне, біле...
 Що ж ми бідні вдієм?
 А з насіння витискають
 Плин, що звуть олієм.

84.

Бачить його все живе,
 Всі народи світа
 Сотні літ і люблять всі
 Серед зим і літа.
 Знає його цілий світ —
 Дикі і культурні,
 Бо сміється тепло всім
 В дні свої безжурні.
 Любить його все живе,
 А воно велично

Лине осяйно кудить
І маєстатично.

85.

Чи ви думали вже, дітки,
Про такі дві речі,
Що хоч міняться від сонця,
Навіть коло печі,
Та не старіються зовсім
Від початку світа
(Трохи змінними бувають
В часі зим і літа)?
Але час на них не має
Ані дрібки впливу,
В існуванні ж вони грають
Рольо переважливу.

86.

Посадили до в'язниці,
Вікна ж тут не мають ґрат,
Рукави його провели
По одному до кімнат.
От, коли його годують,
Дихає тоді теплом,
Всі кімнати ogrіває,
Не вважає цього злом.
А коли вже не годують,
Дише холодом тоді;
Холодить усі кімнати, —
Так зараджує біді.

87.

По гладесенькому полі,
Що біліє, наче сніг,
Ходить панна-тонконіжка,
Не питаючи доріг.

Візерунок за собою
 Лишить, робить не один —
 Чи то „хрещиком”, чи „низом”,
 Справді є чудовий він.
 Як же звуть оцю прикрасу?
 Що прикрашає вона?
 Українського мистецтва
 Це є ділянка одна.

88.

Тих сестер чотири в мене,
 Кожна має п'ять синів,
 І живуть зразково в згоді, —
 Їм незнаний спір чи гнів.
 Від уродження у згоді;
 Від уродження в гурті;
 Співпрацюють — зле чи добре —
 Хоч які стежки круті.
 Двадцять тих синів завзятих,
 Що долають всякий труд,
 Але тільки десять мипють
 З себе й друтих всякий бруд.

89.

Загули десь там сирени
 І вторує ще їм дзвін...
 Трак, — це помпа драбиняста.
 Цілий рух затримав він.
 Там обслуга вся з гаками,
 Із сокирами в руках,
 У гумових одностроях...
 Глянути — огорне страх.
 Хто (і що це?) поспішає
 Десь на поміч? На яку?...
 І проїзд дає усякий
 На заввагу гомінку.

90.

Ніжка є, цікава тим,
Що вічко ще має,
Хоч сліпа, сама ж себе
Глибоко встромляє.

А завдання їй таке,
Що окремі групи,
Одиниці, всі разом
З'єднують докупі.

Вічко-вушко — це одне
(Звуть отак в народі).
Зломиться нову дадуть,
Ніжку теж — та й годі.

91.

„Скільки в азбуці є буков?”
Запитав учитель в школі.
„Тільки шість” сказав Юрасик, —
Чи не знав, чи зі сваволі...

Тут учитель знов питає
Трохи вже нетерпеливо:
„В цілій азбуці шість буков?
Діти, чи це є можливо?”

„Так! Можливо” Юра мовить:
„Покажу ось і практично;
А що в цілій — додаванням
Докажу математично.”

92.

Український він гігант.
(Відгадки ось тропи) —
Це найбільший велетень
Цілої Європи.

Хто він, що вам пригадав
Дійсність справді милу?

Продукую цей гігант
 Небувалу силу.
 Він — залізо і бетон,
 Побратим — Славута,
 Сила ця, важний рушій —
 Ними тут здобута.

93.

Білосніжне і росте
 Без гіляк, листків, — густе.
 А сусідство цих братів
 Має вигляд двох підків.
 Стали міцно всі в ряди.
 Досить з ними теж біди,
 Як на зміну тим братам
 Нові йдуть то сям-то-там,
 Так аж доки там усіх
 На стійках не змінять їх.
 Перші й другі до послуг,
 Кожний з цих братів — твій друг.
 Якщо другі пропадуть,
 Третіх, штучних накладуть.

94.

Найважливіша це зброя
 Хоч в якій державі,
 Не зрівнятися із нею
 Ні, атомній славі.
 Ріже так ось і рубас,
 Це на полі бою,
 „Паси дре” і вивертає —
 Для добра, спокою.
 Хоч січе все „на капусту”
 У часі потреби,
 Це для друтих, — багатить їх,
 Не бере для себе.

Хоч які бої бувають
Виснажні, завзяті,
Кров не ллється, але буде
Що потрібне в хаті.

95.

Вечорами вони ходять
Де малята в хаті, —
Колисати йде сестричка,
А за нею — братік.
 Колисають і співають:
 Люлі-люлі!... тихо...
 Батькові ростіть на поміч,
 Мамі на потіху.
Мружать дітки легко очка,
Усміх солоденький...
Відійшла вже та сестричка,
Братік тут, любовенький.
 Хтож ті — братік і сестричка?
 Легко відгадати,
 Бож щовечора приходять
 Діток засипляти.

96.

Малим він пас ягнята.
Ходив він у степи,
Шукати, де то небо
Підперли десь стовпи.
 Як виріс, він боровся
 За повню людських прав,
 Мов зброєю він словом
 Гнобителів картав.
Знов мучився в неволі,
Та вільним він помер.
Живе в серцях народу
По смерті і тепер.

Він є для всіх народів —
 За волю войовник.
 Йому у Вінніпегу —
 Пошани пам'ятник.

Також від українців
 Америки в поклоні,
 Стоїть його подоба
 В столиці Вашингтоні.

97.

Завжди прибрані святково,
 Разом всі живуть зразково
 І працюють — „аж кипить”.
 Ніг три пари, а безрукі,
 Роблять дружньо і без гуків.
 Нас ця дружність їхня вчить.

Без сокир і без приладдя,
 Будівельного знаряддя,
 Без цементу, залізак, —
 І багато поверхові
 Хутко замки в них готові.
 Працьовитости це знак.

Хто ж вони ці будівничі
 Що від нас пильніщі втричі
 Чи від них не вчилися ми —
 Як нам треба працювати,
 Хмародери будувати,
 Поверхові всі доми?

98.

ЗАГАДКА-УСМІШКА

Дує перший, що-лиш-сили,
 Та ніколи не надує;

„Лупить” в черево десь друтий
Патиками, не дармує.

Третій вбоки розтягає,
Зводить знову це докупи,
А червертий молотками
В різні дроту „гатить” групи.

П'ятий... з дерева галками
Потрясають його руки,
Наче шавкають і творять
Дерев'яні якісь звуки.

Але разом це звучання
Наче буча якась дика.
Це — „КРУТЬ-ВЕРТЬ”, також „КУЛЬГАВЕЦЬ”
Радість молоді велика.

99.

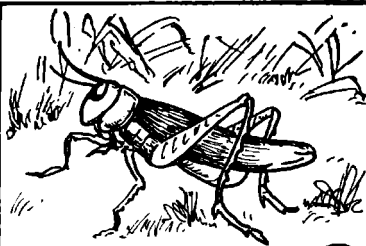
ЗАГАДКА-РОЗПОВІДЬ

Гарні в Гані черевики
І панчішок аж шість пар
Білі й чорні, по три пари —
Це батьків різдвяний дар.
Всі збираються до церкви
У різдвяну темну ніч,
Діти йдуть також з батьками, —
Це у нас звичайна річ.
У кімнаті, де панчохи
Ганині були в той час,
Світло саме погасувалось
(Це трапляється не раз).
А панчохи — чорні й білі —
Помішались мов на зло,
Їх же знайте аж дванадцять,
Шість бо пар разом було.

ШПОНЬКИ

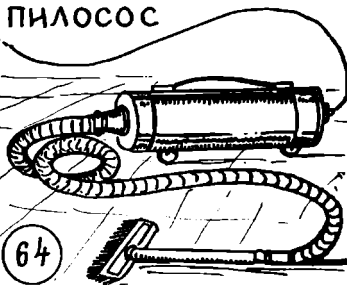

57

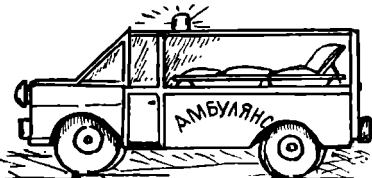
КОНИК-СТРИБУНЕЦЬ 58

ПИЛОСОС

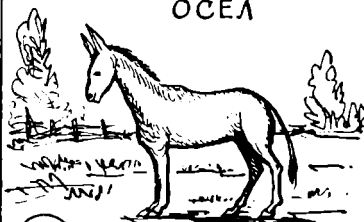
64

РЯТУНКОВИЙ АМБУЛЯНС

72

ОСЕЛ

74

КАКТУСИ

80

ВИШИВКИ

87

ПАПОРОТЬ

101

Скільки терба взяти Гані
Там напوماцки панчіх,
Щонайменше, щоб на світлі
Пару вибрати до ніг?

100.

ЗАГАДКА-РОЗПОВІДЬ

Ані голосу, ні звуку
Не подасть оця тварина.
Більша теж вона в три рази
Як пересічна людина.
Вигляд дивний от, сказати б,
Голова її і тіло
До коня подібні дуже,
Кожний це підтвердить сміло.
Перста наче у верблюда
І найдовша в світі шия.
Вуха наче у корови.
Вся ж подоба — як нічия.
Хвіст подібний як у лева.
Оленя у неї ноги.
І найшвидша, найметкіша
Щодо побігу — дороги.
Ще й цятки по собі має
Як у леопарда шкіра.
Ось зберіть усе це разом —
Вигляд це цілого звіра.

101.

ЗАГАДКА-ЛЕГЕНДА

Є ростинка, має листя
Зложене пір'ясто.
Прямо з землі виростають.
Чуємо теж часто,

Хто дістане із ростинки
Квіточку магічну, —
Матиме багатство, щастя,
Молодість теж вічну;

Що захоче, буде мати:
Сили надприродні
Цього квіту все зробити
(Кажуть люди) годні.

Та ж цвітує коротенько
(Мент... і вже немає)
В північ під Купала Йвана.
Що це? Хто вгадає?

Тільки ж ніяк нам дістати
Цю магічну квітку, —
Ця ростинка не цвітує
Ні взимі, ні влітку.

102.

ЗАГАДКА-УСМІШКА

Дмитрик з батьком був у полі,
Збіжжя оглядає
І щохвильки він у батька
Все про щось питає.

Аж побачив на узбіччі —
Щось там бовваніє
Чи пасеться, пояснити ж
Сам собі не вміє.

Щось скубе там травку, ходить,
Мекає часами
А там ще й малята скачуть
Круг своєї мами.

„Тату! тату! Що там скаче —
 Біле, пелехате,
 А то й чорне, кучеряве
 І якесь рогате?”

„То кожухи та убрання
 По траві брикають
 І пасуться” — каже тато:
 „Весело гуляють.”

„Це, таточку, щось не тее,
 Бо кожухи наші,
 Ніг не мають і не ходять,
 Не шукають паші.

Та й убрань же ми ніколи
 Ще не годували,
 Я не бачив, щоб десь паслись
 Чи собі брикали.

А крім того, це є речі,
 Ті кожухи, вбрання —
 Не живі і їм не треба
 Паші чи гуляння.”

„Так, Дмитрику”, каже батько:
 „Твоя правда, сину, —
 Це тваринки на убрання
 І на кожушину.

З цих тварин, для нас і м'ясо”...
 Та у цій хвилині
 Перервав розмову батько
 Десь на половині,

Бо зустрівся їм знайомий,
 З батьком привітався,
 Про щось інше говорили.
 Дмитрик так остався...

Бож не знає, як то, що то...
 Може ви готові
 Пояснити про ці речі
 Малому Дмитрові.

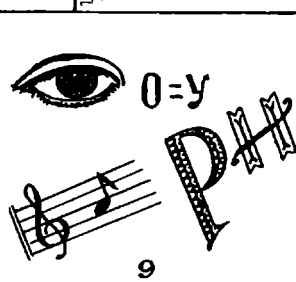
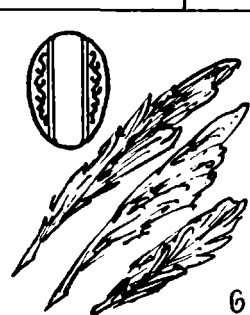
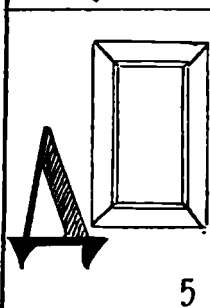
РЕБУСЫ

100 па 1

сз на 2

при 5 3

сз 4

В І Д Г А Д К И.

- Загадка ч.: 1. Бог.
- " " 2. Кінець нитки-клубка є його і початком.
- " " 3. Можна написати так: 99 і 9/9.
- " " 4. Сателіт ССРСР.
- " " 5. Крапка.
- " " 6. Новий Рік.
- " " 7. Мапа. Ма „зе” па. Мазепа. Див. мал. ч. 7.
- " " 8. Усі люблять молодість, та не можна її
набути. Не люблять старости, а позбутися
її не можна.
- " " 9. Подушка.
- " " 10. Сон. (стан).
- " " 11. Уві сні.
- " " 12. Взяти мапу світа і сховати до кишені,
або написати на паперці слово „цілий
світ” і сховати до кишені.
- " " 13. Сателіти. За першість змагається ССРСР
і США. див. мал. ч. 13.
- " " 14. Сльози.
- " " 15. Скреслити у слові „Озеро” букву „О” за-
лишиться „ЗЕРО”, тобто „ніщо”.
- " " 16. Голови капусти.
- " " 17. Замок.
- " " 18. Лямпа їсть нафту або електрику.
- " " 19. На ліжку.
- " " 20. Вогонь.
- " " 21. Паліроси.
- " " 22. Бук — куб.
- " " 23. Ліс, дерева.
- " " 24. Зайчик. див. мал. ч. 24.
- " " 25. Горобчик. див. мал. ч. 25.
- " " 26. Повітря, пружина.
- " " 27. Відсотки.
- " " 28. Віконні фіранки, заслони.

- Загадка ч.: 29. Посуд на квіти — (вазонок).
- " " 30. Вікна в модерних апартаментах.
- " " 31. Жолудь дуба. див. мал. ч. 31.
- " " 32. Цілком не робити, нічого.
- " " 33. Краватка.
- " " 34. Квочка на яйцях, що висиджує курчата.
- " " 35. Страва. Скреслити „С”, лишиться „трава”, що є важливе і для тварин.
- " " 36. Слон. див. мал. ч. 36.
- " " 37. Джуніпер. Рід кущів вічно зелених, для прикраси при хаті чи в городах.
- " " 38. Без язика, згідно з легендою, є „бузько”-лелека. Без шлунка є ластівка.
- " " 39. Письменник Григорій Квітка-Основ'яненко. див. мал. ч. 39.
- " " 40. Щоби штани не впали.
- " " 41. Кропива.
- " " 42. Стирки, старе залізо і старий папір. Це відповідно обробляють і додають до нового. Роблять нові матеріяли.
- " " 43. Квартет.
- " " 44. „Ярд”, міра довжини, має три стопи.
- " " 45. Гирло, горло.
- " " 46. Циркуль. див. мал. ч. 46.
- " " 47. Кажан-лилик. див. мал. ч. 47.
- " " 48. Рибалки, що зловили рибу в сіті. Їхня вода-хата втекла крізь очка сітей.
- " " 49. Нігті і волосся на голові.
- " " 50. Сніжинка. Платочок снігу.
- " " 51. Кожна річ мусить мати назву.
- " " 52. Все це є на мапі.
- " " 53. Електрична машинка до голення.
- " " 54. Кардинал. Назва пташки.
- " " 55. Церква. див. мол. ч. 55.
- " " 56. Люди засіли до стола обідати.
- " " 57. Шпоньки (запинки) до маншетів від рукавів. див. мал. ч. 57.

- Загадка ч.: 58. Коник стрибунець. див. мол. ч. 58.
- " " 59. Метелик до ковніра, замість краватки. Його не зав'язується, він готовий тільки причіпляється до гудзика.
- " " 60. Театральний артист.
- " " 61. Крісло з раменами і опертям.
- " " 62. Сльози.
- " " 63. Хрін.
- " " 64. Пиросос. див. мал. ч. 64.
- " " 65. Час.
- " " 66. ЗДОРОВ'Я.
- " " 67. Стіл. До обіду.
- " " 68. Три пальці вхопили одного олівця. Двоє очей слідкує. Одна голова дає наказ. Диктує.
- " " 69. Це слово „зле”.
- " " 70. Лист.
- " " 71. Двері.
- " " 72. Рятунковий амбулянс. мал. ч. 72.
- " " 73. Багатство — гроші.
- " " 74. Осел. див. мал. ч. 74.
- " " 75. Перець.
- " " 76. Дерево, дуб, дубина.
- " " 77. Він уродився у переступному році коли лютень має 29 днів. Переступний рік є кожний четвертий, отже може святкувати свої уродини тільки щочетвертий рік. Ті інші три роки місяць лютень має тільки 28 днів, отже немає його дати народження.
- " " 78. Думка.
- " " 79. Мох.
- " " 80. Кактуси. див. мал. ч. 80.
- " " 81. Вірш.
- " " 82. Спинач до паперу.
- " " 83. Коноплі.
- " " 84. Сонце.

- Загадка ч.: 85. Повітря, вода.
- " " 86. Центральне ogrівання і охолодження.
Піч.
- " " Вишивка. див. мал. ч. 87.
- " " 88. Сестрини і руки. Сини — пальці.
- " " 89. Пожежна помпа з обслугою.
- " " 90. Ігла до машинки до шиття.
- " " 91. В слові „АЗБУКА” є шість букв. Українська азбука складається з 33 букв. Отже математично додаванням $3 + 3 = 6$. Тобто в українській азбуці є справді 6: букв.
- " " 92. Дніпрельстан.
- " " 93. Зуби молочні і їхня зміна зуби сталі, та штучні зуби.
- " " 94. Плуг, машинерія до обрібки поля.
- " " 95. Дрімота і сон.
- " " 96. Тарас Шевченко. див. мал. ч. 96.
- " " 97. Мурашки.
- " " 98. Музичний ансамбль „ДЖАЗ”. Перший дує в саксофон. Другий барабанить в барабан. Третій грає на акордіон і четвертий на піано. П'ятий дерев'яні тарахкала-шавкала. „Круть-верть” танок, тобто „твіст”. „Кульгавець” — Рок-енд-ролл. Танок.
- " " 99. Треба взяти три панчохи і напевно буде одна пара паристих. Як не чорних, то білих, а пара таки буде.
- " " 100. Жирафа.
- " " 101. Папороть. див. мал. ч. 101.
- " " 102. Це були вівці, з овечої шкіри роблять кожухи, а з вовни роблять матеріал на убрання.

ПОЯСНЕННЯ ДО РЕБУСІВ. (ЯК ЧИТАТИ).

- Ребус число 1. 100 + ПА, читаємо СТОПА.
- " " 2. С ТРИ ПА, читаємо СТРИПА, ріка в Україні.
- " " 3. ПРИ П'ЯТЬ, читаємо ПРИП'ЯТЬ, ріка в Україні.
- " " 4. С ТРИ Й, читаємо СТРИЙ, ріка і місто в Зах. Україні.
- " " 5. Д і РАМА, читаємо ДРАМА. (грецьке — дія).
- 1) В ШИРОКОМУ РОЗУМІННІ — всякий сюжетний літературний твір, написаний в розмовній формі і без авторської мови; здебільшого призначається для вистави в театрі.
- У ВУЗЬКОМУ РОЗУМІННІ — літературний твір такого роду, що відрізняється від комедії серйозністю конфлікту і глибиною переживань.
- 2) У ЗАГАЛЬНОМУ — всяка потрясаюча подія в житті.
- " " 6. О ПЕРА, читаємо ОПЕРА. (латинське — твір) — музична драма, в якій сценічна дія органічно зв'язана з вокальною (співом) та інструментальною музикою.
- " " 7. Дерево — ДУБ + НО, читаємо ДУБНО, місто в Україні.
- " " 8. ПЕРШИЙ ЛИС тому що є один такий знак після малюнка лис' значить треба пропустити букву „С". Будемо читати так: ПЕРШИЙ ЛИ СТОПА + Д, — ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД.

- Ребус число 9. Малюнок ОКО, даліше бачимо „О = У”, значить, замість „О”, треба вжити „У”, тоді буде ОКУ, додати „ЛЯ”, що показує нота і „РИ”, вийде „ОКУЛЯРИ”.
- ” ” 10. Малюнок КРІСЛО. Після малюнка стоїть два значки ”. Значить треба пропустити дві останні букви, залишиться КРІС.
- ” ” 11. ПИ і САНКИ, ПИСАНКИ.

БОРОТИСЯ СЛОВАМИ.

Вродився я на чужині
В далекім, кажуть краю,
Але і я овій рідний край
Звідсіль далеко маю.

Це Україна дорога,
Мов ріжних квітів грядка.
Побачити її вільну,
Така є в мене гадка.

На те ми всі тут молоді
В чужих краях ростемо.
Боротися за рідний край
Завжди усі будемо.

Це заповіт для нас малих
Від наших тата й мами,
Хоч не зі зброєю в руках,
Боротися словами.

Вільному світові товкти
Словами, — аж до болю.
За всі права, належні всім,
І нам! За край, за волю.

25. 10. 1963.

УКРАЇНА

Україна, край наш рідний.
Україна, край краси.
Україна наша славна,
Це в чужинців голоси.

Україна чорнозему
Урожайних піль-степів,
Україна, край де дзвінко
Ллється все чарівний спів.

Україна, край багатий,
Всі нам заздирять її.
Українці люблять волю
Наче птахи-солов'ї.

31. 1. 1964.

КИЇВ

Київ, наша це столиця
Город давній „золотий”.
Чи ж нема нам чим гордитись?
Він для нас усіх святий.

Ще апостол Первозванний,
Поблагословив, — Андрій.
Чин святця в легендах знаний.
Сповнились бажання мрій;

Світлом віри сяяв перше,
Світлом правди і наук,
Ольга почала, довершив
Володимир її внук.

А потім — Печерська Лавра,
І князь Мудрий Ярослав,
І Собор святих Софії
„Князь Порядку” збудував.

Не можливо тут коротко
Про усе як слід сказати.
Словом в Русі-Україні
Була Божа благодать..

Київ, наша це столиця.
Київ, наша це краса.
Києвом є чим гордитись
Попід самі небеса.

1-2. 2. 1964.

ВПЕРЕД. ПІСНЯ.

1. Вперед ідемо сміло і дружньо,
В майбутність нам відкритий шлях.
Поборем труднощі всі мужньо
Як те повітря в льоті птах.

Приспів:

Вперед до сонця правди, волі,
За краще завтра нас усіх.
Як буйний вітер в чистім полі
А з нами пісня, радість, сміх.

2. Полинь світами рідна пісне
Запалюй вічності вогні.
Пали аж люте лихо трісне
А нам засяють щастя дні.

Приспів:

3. Вперед і подруги і друзі,
Гартуйте духа, — праці час,
Щоби по нашій, по заслугі
Наш рідний Край згадав про нас.

Приспів:

4. Шляхом науки, друзі милі,
Здобудем вічність перемог.
Ми з Богом всі, і в кожній хвилі,
У всьому нам допоможе Бог.

Приспів:

2. 3. 1965.

ВПЕРЕД ІДЕМО...

Слова: БОГДАНА ФЕДЧУКА.
Музика: ІГОРА БІЛОГРУДА.

Всело

Музика: ГОРА ВЛАДИСЛАВ

ф

mf

срес.

f

ше-ред 1-го-го сім-ло і друк-ньо, каз-бут-ність

нам віа-кри-тий шлях. По-до-рем тру-дно-мі всі муз-ньо, як те по-

Впе-ред, впе-ред до
ві--тря в льоті птах. Впе-ред до

За кра -- де зав -- тра зав -- тра нас у--сіх. Як
сон-ця, прав-ди во--лі, За кра--де зав--тра нас у--сіх. Як
слюс.

бух ---- ния в -- тер ві-тер в чистім по-лі. А зна-ми пі -----
А з на-ми

снх, ра -- дість, сміх. 1. сміх 2.
пі--снх, ра -- дість, сміх. сміх.

FINE

ЩО ПИШУТЬ ПРО П'ЯТУ КНИЖЕЧКУ ЗАГАДОК БОГДАНА ФЕДЧУКА

П. Н. „ДЛЯ РОЗВАГИ І НАУКИ”

видану 1964 р.

Лимбурн, Альберта, 22. 11. 1964. КАНАДА.

...Вашу п'яту книжечку загадок під назвою „Для розваги і науки” одержав. Щиро дякую. Книжка цінна подвійно, тому, що в ній Ви згадали про давних працівників культури, і тому посилаю подвійну винагороду...

М. Суднік.

Мінхен, 12. 3. 1965. НІМЕЧИНА.

...Ваші книжечки дуже інтересні та корисні для наших дітей. Вони вчать думати та набирати замишування до всего що рідне...

Інж. Остап Бобикевич.

Мікадо, Саск. 17. 4. 1965. КАНАДА.

...Мої хлопці радісно вітають кожне Ваше нове видання. Читають та відгадують, багато загадок знають на-пам'ять. Це ж радість для нас, бо в цей спосіб збагачується їхня мова.

Всі знають як тяжко боротися за чистоту рідної мови...

Е. Геречка.

July 18th, 1965.

Dear Sir:

I have recently had the privilege and pleasure of reading your unique collection of children's poems and riddles, and thought you might be interested in my reaction, doubtless typical of the Canadian-born and Canadian-bred.

I have often regretted not having had the good fortune to have been reared in a home where more than one language was spoken, the consequence being that I am competent in only one, English. I can't help but think that Ukrainian parents of first generation Canadian children would find your poems and riddles an invaluable teaching aid if an English translation in prose were printed on the page facing. Although little more than the „story” would appear in the English rendition, the poetic effects of the rhyme and meter

would be discovered by the children in the Ukrainian rendition, and he would have available to him, through your effort, a pleasurable and effective means of becoming competent in both languages at an early age.

Further, the same child would have the opportunity of familiarizing himself with something of the history and cultural heritage of his people.

I wish you every success with your publication and hope you have a fruitful and rewarding career in this field.

Yours respectfully,
THOMAS P. FRANEY
 Student-at-Law
 University of Toronto
 Canada.

Еш-Альцетте, 10. 8. 1965 р. ЛЮКСЕМБУРГ.

...сердечно дякую Вам за Вашу шосту книжечку загадок. Ви піднялися доклати цінного труду: збагатити нашу дитячу літературу чимсь новим — оригінальним. Вам всеціло це вдалося. Чудовий спосіб для розвивання думки дитини, а до того ще й немало-значний підручник і то не тільки для дітей, а й для дорослих. Вам належить справді вдячність українського загалу, а зосібна батьків. Щастя Боже в дальшій праці для добра народу.

О. Чуб

Рочестер, дня 15. 8. 1965. АМЕРИКА

...Книжочка нашої доні дуже подобалася, вона читає її кілька разів і гордиться перед товаришками, що „той пан, який написав її, є нашим добрим знайомим.”

Подивляємо Вашу наполегливість і винахідливість. Хай Бог Вам дає здоров'я і сили до такої корисної праці...

Родина Павлишинів.

